

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**Методичні рекомендації до самостійного
вивчення дисципліни**

УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ

для здобувачів другого (магістерського) рівня
спеціальності 015 Професійна освіта (Економіка)

2019 р.

Методичні рекомендації до самостійного вивчення дисципліни «Управління проектами» для здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 015 Професійна освіта (Економіка).

Укладачі: Грановська В.Г., д.е.н., професор кафедри економіки та фінансів, Бойко В.О., к.е.н, доцент кафедри економіки та фінансів

Рецензент: к.е.н., доцент Галат Л.М.

Методичні рекомендації затверджено на засіданні кафедри економіки та фінансів (протокол № 1 від 27.08.2019 р.)

Схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності 015 Професійна освіта (Економіка), (протокол № 1 від 27.08.2019 р.)

Грановська В.Г., Бойко В.О. Методичні рекомендації до самостійного вивчення дисципліни «Управління проектами» для здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 015 Професійна освіта (Економіка), [укладачі Грановська В.Г., Бойко В.О.] Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2019. 16 с.

Методичні рекомендації до самостійного вивчення дисципліни «Управління проектами» для здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 015 Професійна освіта (Економіка) містять програму навчальної дисципліни, перелік питань для самостійного опрацювання та закріплення знань, теми практичних та семінарських занять, перелік питань для виконання індивідуального завдання, теми для написання рефератів.

ВСТУП

Метою дисципліни є формування у майбутніх фахівців професійної компетентності (знань, умінь і навичок) щодо застосування універсального інструментарію розробки та реалізації проєктів для досягнення ефективного функціонування й розвитку підприємств.

Завданнями дисципліни є формування комплексу знань і вмінь про методи, техніку та інструментарій управління проєктами, формування в майбутніх фахівців певного світогляду стосовно самостійної практичної діяльності для засвоєння ними основних правил і вимог організації ефективної фінансово-економічної роботи з урахуванням законодавчої бази України.

Програма включає загальні компетентності (ключові навички), якими повинен володіти випускник другого циклу: здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел; здатність розробляти та управляти проєктами; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- застосовувати нові підходи до аналізу, прогнозування, критичного осмислення проблем у професійній діяльності та прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах;

- розробляти і керувати проєктами у галузі відповідно до спеціалізації, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове забезпечення;

- планувати, проводити та презентувати наукові дослідження, готувати результати наукових робіт до оприлюднення.

уміти:

- використовувати економічні результати у професійній діяльності;
- вибирати і використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій у педагогічній та економічній діяльності;

- формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розвитку на основі наявного ресурсного потенціалу;

- обґрунтовувати ідеї та обирати інноваційні рішення, програмне забезпечення та інструменти у соціально-економічній та освітній діяльності;

- обґрунтовувати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень й упровадження сучасних систем освіти у професійній діяльності відповідно до спеціалізації в умовах глобалізаційних процесів.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Концепція та загальна характеристика дисципліни «Управління проєктами».

Інвестиційний проєкт, бізнес-план, техніко-економічне обґрунтування інвестицій, класифікація проєктів, управління проєктами, оточення проєкту, зовнішні чинники, внутрішні чинники, учасники управління проєктами, команда проєкту, проєктні матеріали, ціль проєкту, основні принципи управління проєктами, загальні підходи до управління проєктами, фази життєвого циклу проєкту, основні функції управління проєктами, додаткові функції управління проєктами.

Тема 2. Обґрунтування доцільності проєкту та оцінка його ефективності

Початкова фаза проєкту, передпроєктне дослідження, техніко-економічний аналіз, фінансовий аналіз, загальноекономічний аналіз, частковий аналіз, глобальні моделі, показники комерційної ефективності, показники економічної ефективності, показники бюджетної ефективності.

Тема 3. Основні форми організаційної структури проєктів

Організаційна структура управління проєктом; принципи формування груп для управління проєктом; основні підходи до формування груп; організаційна форма; проєктна команда; проєктне управління його переваги та недоліки; матрична структура, її переваги та недоліки; матричний бюджет; функціональна матриця; балансова матриця; проєктна матриця; контрактна матриця; гібридна організаційна структура проєкту; внутрішня функціональна структура; внутрішня матрична структура; дивізійна організаційна структура; федеральна організаційна структура; змішані структури.

Тема 4. Загальні підходи до планування і контролю проєктів

Планування проєкту; витрати на проєкт; періодичні (місячні, квартальні) бюджети; грошові потоки; завдання планування і контролю проєктів; види планів; стратегічний план; поточний план; оперативний план; головний, комплексний, зведений (на всі роботи проєкту) план; детальний (за організаціями-учасниками); детальний (за видами робіт) план; основні кроки у плануванні проєктів; сучасні тенденції в плануванні та контролі проєктів.

Тема 5. Планування ресурсів, витрат і проєктного бюджету

Оцінка обсягу необхідних ресурсів; ресурсні гістограми; крива навчання; згладжування ресурсних гістограм; послідовний метод розподілу ресурсів між роботами; паралельний метод розподілу ресурсів по всіх роботах; паралельний метод розподілу ресурсів по всіх роботах; планування в умовах обмеженого часу; кроки планування ресурсів; цілі планування витрат; калькулювання; концептуальна оцінка; види проєктних витрат; структура витрат; методи оцінки витрат; календарне планування витрат; бананоподібна крива потреб у фінансуванні проєкту

Тема 6. Контроль виконання проєкту

Модель планування і контролю проєкту; взаємозв'язок планування і контролю проєктів; цілісна модель планування і контролю проєкту; методи аналізу виконання проєкту; прогнозування остаточних витрат; принципи звітування; зміст і наслідки змін.

Тема 7. Управління якістю проєктів

Якість в контексті проєктного менеджменту; чотири ключових аспекти якості; два основних елементи стосовно якості; умови забезпечення якості продукту; планування якості; забезпечення якості; контроль якості; стандарт; норма; графік потоків; контрольний перелік; аудит якості; інспекція; графіки контролю, або контрольні карти; попереджувальні витрати; витрати на оцінку; витрати через внутрішні відмови; витрати через зовнішні відмови.

Тема 8. Формування і розвиток проєктної команди

Психологічні характеристики членів проєктної команди; риси ефективних проєкт-менеджерів; зацікавлені сторони; внутрішні зацікавлені сторони; зовнішні зацікавлені сторони; цілі та цінності проєкту; стратегія управління зацікавленими сторонами; план управління; організаційна структура проєктної команди; етапи створення команди; характеристика ефективної команди; проблеми розвитку команди; вирішення конфліктів і подолання криз.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових частин і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усьо го	у тому числі				усьо го	у тому числі			
		л	п	інд	с.р.		л	п	с.р.	
Концептуальні основи, організація та функції управління проєктами										
1. Концепція та загальна характеристика дисципліни «Управління проєктами»	14	2	2		10	14	1	1	12	
2. Обґрунтування доцільності проєкту та оцінка його ефективності	14	2	2		10	14	1	1	12	
3. Основні форми організаційної структури проєктів	14	2	2		10	14	1	1	12	
4. Загальні підходи до планування і контролю проєктів	14	2	2		10	15	2	2	12	
5. Планування ресурсів, витрат і проєктного бюджету	18	2	4		12	19	2	2	12	
6. Контроль виконання проєкту	14	2	2		10	16	2	1	14	
7. Управління якістю проєктів	14	2	2		10	16	2	1	14	
8. Формування і розвиток проєктної команди	18	2	2		14	12	1	1	10	
Разом	120	16	18		86	120	12	10	98	

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Концепція та загальна характеристика дисципліни «Управління проектами»	1
2	Обґрунтування доцільності проекту та оцінка його ефективності	1
3	Основні форми організаційної структури проектів	1
4	Загальні підходи до планування і контролю проектів	1
5	Планування ресурсів, витрат і проектного бюджету	1
6	Контроль виконання проекту	1
7	Управління якістю проектів	1
8	Формування і розвиток проектної команди	1
	Всього	8

Теми практичних занять

№ з/п	Назва та стислий зміст роботи	Кількість Годин
1	Елементи системи управління проектами; основні та локальні цілі управління проектами; функції управління проектами	2
2	Організація системи управління проектами; проектування організаційної структури управління проектами; зовнішні організаційні структури проекту; внутрішні організаційні структури проекту	2
3	Складові системи планування проекту; структуризація проекту; планування послідовності робіт; діаграма сітки проекту	2
4	Планування витрат; вибір джерел ресурсного забезпечення проекту; оптимізація недостатньої кількості	2
5	Формування команди проекту; управління конфліктами в проекті; лідерство, мотивація в команді	2
	Всього	10

Самостійна робота

№з/ п	Назва теми	Кількість Годин
1	Концепція та загальна характеристика дисципліни «Управління проєктами»	10
2	Обґрунтування доцільності проєкту та оцінка його ефективності	10
3	Основні форми організаційної структури проєктів	10
4	Загальні підходи до планування і контролю проєктів	10
5	Планування ресурсів, витрат і проєктного бюджету	10
6	Контроль виконання проєкту	10
7	Управління якістю проєктів	10
8	Формування і розвиток проєктної команди	16
	Разом	86

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

1. Розкрийте поняття «проєкт», основні характеристики та класифікаційні ознаки проєктів.
2. Розкрийте термінологію управління проєктом.
3. Перелічіть кроки реалізації проєкту як циклу вирішення проблеми.
4. Охарактеризуйте модель управління проєктами.
5. Перелічіть та охарактеризуйте оточення проєкту.
6. Охарактеризуйте життєвий цикл проєкту.
7. Розкрийте зміст розробки проєкту.
8. Перелічіть та коротко охарактеризуйте види проєктного аналізу.
9. Розкрийте інструментарій проведення оцінки ефективності проєктів.
10. Охарактеризуйте структуру техніко-економічного обґрунтування.
11. Розкрийте розробку організаційних структур для виконання проєкту.
12. Наведіть основні форми внутрішніх та зовнішніх організаційних структур.
13. Охарактеризуйте процес планування проєктів.
14. Наведіть класифікаційні ознаки плану проєкту.
15. Охарактеризуйте процес управління змістом проєкту.

16. Поясніть, в чому полягає зміст структуризації проєкту, її задачі, етапи проведення.
17. Охарактеризуйте напрями структуризації проєкту.
18. Охарактеризуйте процес управління терміном проєкту.
19. Визначте сутність сіткового планування.
20. Розкрийте методи сіткового планування.
21. Визначте сутність календарного планування.
22. Охарактеризуйте види сіткового графіку.
23. Поясніть метод аналізу та оцінки програм PERT.
24. Охарактеризуйте інструменти розробки розкладу проєкту.
25. Охарактеризуйте процес управління вартістю проєкту.
26. Охарактеризуйте ресурси проєкту.
27. Наведіть класифікаційні ознаки витрат проєкту.
28. Охарактеризуйте карту планування вартості проєкту.
29. Розкрийте процес складання бюджету проєкту, бюджетування проєкту.
30. Розкрийте процес управління людськими ресурсами.
31. Охарактеризуйте цілі, передумови, компоненти та інструменти організаційної культури.
32. Наведіть типи проєктних команд.
33. Розкрийте підходи до формування проєктної команди.
34. Наведіть структуру системи формування і управління командою проєкту
35. Охарактеризуйте методи навчання у проєктах.
36. Розкрийте вплив чинників мотивації протягом життєвого циклу проєкту
37. Охарактеризуйте джерела конфліктів протягом часу реалізації проєкту
38. Перелічіть та коротко охарактеризуйте основні моделі управління конфліктом в проєктах.
39. Розкрийте процес управління комунікаціями при виконанні проєкту.
40. Охарактеризуйте основні платформи управління комунікаціями проєкту за японськими стандартами.
41. Розкрийте суть інформаційної системи управління проєктом (ІСУП).
42. Охарактеризуйте спеціалізовані програмні комплекси, які застосовуються при управлінні проєктами.
43. Охарактеризуйте модель планування і контролю проєктів.
44. Розкрийте основні види контролю проєкту.
45. Розкрийте методи контролю фактичного виконання робіт.

46. Охарактеризуйте основні інструменти контролю розкладу.
47. Охарактеризуйте метод освоєного обсягу.
48. Наведіть основні показники методу освоєного обсягу.
49. Охарактеризуйте процес контролю за змінами.
50. Охарактеризуйте проєктні ризики за різними класифікаційними ознаками.
51. Охарактеризуйте процеси управління ризиками проєкту.
52. Розкрийте зміст ідентифікації проєктних ризиків.
53. Охарактеризуйте найпоширеніші методи якісного та кількісного аналізу ризиків проєкту.
54. Охарактеризуйте стратегії реагування на ризики проєкту.
55. Розкрийте мету, завдання та призначення моніторингу і контролю ризиків.
56. Дайте сутнісну характеристику якості проєкту.
57. Розкрийте концепцію управління якістю проєкту.
58. Розкрийте методи планування якості в проєктах.
59. Охарактеризуйте інструменти та методи забезпечення якості проєкту.
60. Наведіть та деталізуйте основні витрати дотримання вимог якості.

Теми рефератів:

- 1) Місце і роль управління проєктами в системі економіки
- 2) Перспективи розвитку управління проєктами
- 3) Менеджер проєкту: нова професія або нові функції
- 4) Теорія і практика управління проєктами: чи завжди проєкти завершуються успішно
- 5) Управління проєктами: іноземний досвід планування і контролю
- 6) Тотальна інтеграція як найяскравіша риса проєктного менеджменту
- 7) Інтеграція інформаційних систем управління проєктом у рамках його планування і контролю
- 8) Інтеграція планування і контролю проєкту в контексті його «тотальної інтеграції»
- 9) Невизначеність і зміни як основні перешкоди в реалізації ефективної системи планування і контролю за проєктом
- 10) Врахування невизначеності під час календарного планування проєктів
- 11) Сутність агрегування календарно-сітьових планів проєктів
- 12) Графік Ганта як похідна календарного планування проєкту

- 13) Сітьові графіки «вершина-робота» й «вершина-подія»: порівняльний аналіз
- 14) Графіки передування: порядок побудови та показники
- 15) Управління постачанням та виробничими запасами: досвід іноземних компаній
- 16) Сучасні методи управління матеріально-технічним забезпеченням проекту – логістика
- 17) Основи бюджетування проєктів
- 18) Сучасна концепція логістики в управлінні проєктом
- 19) Управління поставками в контексті функціонування товарного ринку України
- 20) Функціонування підприємства в нестабільному економічному середовищі: ризики, стратегії, безпека
- 21) Страхування фінансових ризиків: закордонна практика і вітчизняний досвід
- 22) Причини виникнення і наслідки проєктних ризиків
- 23) Роль факторів невизначеності і ризиків у процесі прийняття рішень
- 24) Кількісний аналіз ризиків: аналіз чутливості й аналіз сценаріїв розвитку проєктів

Методи навчання

Методи навчання, які використовуються: словесні, наглядні, пояснювально-ілюстративні, аналітичні, дослідницькі.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання;
- рольові ігри (елементи);
- презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань;
- застосування наочних матеріалів (фінансова звітність тощо);
- моделюючі вправи, розв'язування творчих задач та завдань;
- роботу в Інтернеті, бібліотеці;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Базовою є методика проблемного навчання у формі лекційних занять із застосуванням кейс-методів, дискусій, відео методів, мультимедійного методу і підготовки та обговорення індивідуальних проєктів. Крім того застосовуються:

- метод усного контролю: індивідуальне / фронтальне опитування на семінарі.
- метод тестового контролю, поточні семестрові роботи та залікова

робота.

- метод самоконтролю.
- метод письмового контролю: контрольна робота, письмовий екзамен.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення здобувачів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага здобувачів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується передовий досвід. Під час лекцій використовується друкований опорний конспект у якому виділені головні висновки з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу здобувачам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають здобувачів шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

Методи контролю

Використовують наступні методи контролю: усний, письмовий, комбінований, дискусійний.

Форми контролю, які використовуються:

Поточний контроль: тестовий контроль, перевірка рішення практичних завдань, перевірка складання конспектів, захист та оцінювання індивідуальних завдань, оцінка за активність здобувачів на заняттях, тези виступу на конференції, участь у конференціях, публікація статті.

Поточний підсумковий контроль: перевірка тестових завдань.

Підсумковий контроль: іспит. Оцінювання знань здобувачів здійснюється на основі виконання всіх видів навчальної діяльності та поточного контролю. Максимальна кількість балів дорівнює 100.

Розподіл балів, які отримують здобувачі з дисципліни

(підсумковий контроль – іспит)

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістова частина 1										Разом	40	100
T1	T2	...	...	A1	T5	T6	T7	...	A2	60		
5	5	...	...	10	5	5	5	...	10			

T1, T2 ... T12 – теми змістових частин. А – атестація за темами.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності/Local grade	Оцінка ЄКТС/ ECTS grade		Оцінка за національною шкалою/National grade
			для заліку
90–100	A	Excellent	Зараховано/Passed
82-89	B	Good	
75-81	C		
64-73	D	Satisfactory	
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Не зараховано/Fail
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Основна

1. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide), Sixth Edition. Project Management Institute, 2017. 800 p.
2. Gurjar N. A Forward Looking Approach to Project Management. Tools, Trends, and the impact of Disruptive Technologies. Springer Singapore, 2017. 414 p.
3. Lehmann Oliver F. Situational Project Management. The Dynamics of Success and Failure. Templates. Auerbach Publications, 2016. 298 p.
4. Березін О., Безпарточний М. Управління проектами. Вид.: Університетська книга, 2014.-272 с.
5. Локк Д. Основы управления проектами / Д. Локк. - М.: Гиппо (Hippo), 2016. - 516 с.
6. Петренко О. Управління проектами. Навчальний посібник. Вид.:ЦУЛ, 2019.-244 с.
7. Приймак В. М. Управління проектами. Навчальний посібник. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2017.– 464с.
8. Управління проектами: навч. посібник / за ред. О.В Ульянченка та П.Ф. Цигікала. – Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2010.- 522 с.
9. Управління проектами: навчальний посібник. Уклад.: Л.Є. Довгань, Г.А. Мохонько, І.П. Малик. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 420 с.
10. Управління проектами: процеси планування проектних дій [Текст]: підручник / І.В. Чумаченко, В.В. Морозов, Н.В. Доценко, А.М. Чередниченко. – К.: КРОК, 2014. – 673 с.
11. Филипенко, О. М. Управління проектами : конспект лекцій / О. М. Филипенко, Т. С. Колеснік. – Харків : ХДУХТ, 2016. – 99 с.

Допоміжна

1. Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку) [М. В. Присяжнюк, М. В. Зубець, П. Т. Саблук та ін.] ; за ред. М. В. Присяжнюка, М. В. Зубця, П. Т. Саблука, В. Я. Месель-Веселяка, М. М. Федорова. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2011. – 1008 с. 16
2. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник / В. Г. Андрійчук. – К. : КНЕУ, 2013. – 779 с
3. Бойко В.О. Діагностика бізнес-середовища та стратегії підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.04. Миколаїв, 2014. 22 с.
4. Бушуев С. Д. Управление проектами. Основы профессиональных знаний и система оценки компетенции проектных менеджеров / С. Д. Бушуев, Н. С. Бушуева. – К.: ІРІДУМ, 2006. – 208 с.

5. Грановська В. Г. Формування інституційного механізму забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств / В. Г. Грановська // Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2018. - Вип. 18. Част. 1. - С. 124-129.

6. Гудзь О. Є. Де взяти гроші для свого бізнесового проекту? (Джерела фінансування власних бізнесових проектів) : навч. посіб. / О. Є. Гудзь, Т. Л. Муриксіна, В. С. Рубцов. – К. : Планета людей, 2003. – 116 с.

7. Гудзь О. Є. Управління ризиками при реалізації власних бізнесових проектів (Ризик-менеджмент у малому та середньому бізнесі) : навч. посіб. / О. Є. Гудзь, В. С. Рубцов. – К. : Планета людей, 2003. – 88 с.

8. Гуков Я. С. Управління проектами агровиробничих систем : означення наукового напрямку / Я. С. Гуков, О. В. Сидорчук // Вісник аграрної науки. – 2006. – № 8. – С. 57–60.

9. Гуторов О. І. Економічні засади формування прибутковості 17 виробництва молока в аграрних підприємствах : теоретико-прикладний аспект : моногр. / О. І. Гуторов, Л. Ю. Кучер, А. В. Кучер. – Х. : Точка, 2013. – 490 с.

10. Керівництво з управління інноваційними проектами і програмами організацій : моногр. / Переклад на українську мову за ред. проф. Ф. О. Ярошенка. – К. : Новий друк, 2010. – 160 с.

11. Кернасюк Ю. В. Методичні рекомендації із розробки бізнес-проектів організації біоенергетичної переробки органічних відходів в скотарстві / Ю. В. Кернасюк. – Кіровоград : Кіровоградський інститут АПВ НААН України, 2011. – 50 с.

12. Кучер А. В. Бізнес-план проекту реконструкції молочнотоварної ферми на 800 корів / А. В. Кучер, Л. Ю. Кучер ; Харк. нац. аграр. ун-т. – Х. : ФОРМ Федорко М. Ю., 2013. – 76 с.

13. Саблук П. Т. Концептуальні засади розробки і реалізації інвестиційних програм в аграрно-промисловому виробництві / П. Т. Саблук, М. Ю. Коденська. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2012. – 46 с. 18

14. Управління інноваційними проектами та програмами. Методологія : стандарт Міністерства фінансів України. – 2010. – 44 с.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a>

2. Наукова періодика України ; Нац. бібл. України ім. В. І. Вернадського. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/>

3. Научная электронная библиотека. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://elibrary.ru/defaultx.asp>

4. Національні проекти в стратегії економічної модернізації України [Електронний ресурс] : аналітична доповідь ; за ред. Я. А. Жаліла. – К. : НІСД, 2013. – 57 с. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1111/>

5. Офіційний веб-сайт Всеукраїнського наукового журналу «Економіка України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economukraine.com.ua>

6. Офіційний веб-сайт Державного агентства з інвестицій та управління національними проєктами України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrproject.gov.ua/>

7. Офіційний веб-сайт Міжнародного науково-виробничого журналу «Економіка АПК» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eaprk.org.ua/>

8. Офіційний веб-сайт Української асоціації управління проєктами [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://urpm.kiev.ua/index.php?lang=ukrainian>

10. Офіційний веб-сайт Українського клубу аграрного бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.agribusiness.kiev.ua/>